

prevodilac



časopis udruženja naučnih
i stručnih prevodilaca srbije

3-4/19

IZ OVOG BROJA:

- *Dositej Obradović – narodni prosvetitelj i Evropejac*
- *Predvidivost složenih termina*
- *Prevođenje kao autonomna grana lingvistike*
- *Jedinica prevođenja u koncepcijama sovjetskih i ruskih teoretičara*
- *Alternativni prevodni ekvivalenti*
- *Katolički prevodi Svetoga pisma*

PRIKAZI I KRITIKE

HRONIKA

PORTRETI PREVODILACA

BIBLIOGRAFIJA – GLOSAR

BILTEN

- *Novosti iz zemlje i sveta*

BEOGRAD
2019.

u e-rječniku i tiskanomu rječniku, Ivana Filipović Petrović, Jelena Parizoska, *Mogućnosti leksikografske obrade promjenjivih frazema u mrežnome frazeološkom rječniku hrvatskoga jezika*, Barbara Kovačević, *Frazeologija u Hrvatskom mrežnom rječniku – Mrežniku*.

Истраживању историје књижевног језика у савремено (дигитално) доба посвећен је рад Маријане Horvat, *Istraživanje povijesti hrvatskoga jezika u digitalno doba*, док је речницима у настави посвећен рад групе аутора: Маја Matijević, Крешимир Pavlina, Bernardina Petrović, *Emotnik kao poticaj interaktivnoj nastavi*.

Међународни научни скуп *E-речници и е-лексикографија* је – захваљујући великом броју учесника из разних земаља, ширини обухваћених тема, озбиљности приступа у истраживањима и беспрекорној организацији – остварио постављени циљ да ову важну лингвистичку област и њена стремљења представи у контексту савремене европске лингвистике. Радови са овог скупа биће објављени у посебном броју загребачког часописа *Rasprave*.

Владан Јовановић

49. МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ САСТАНАК СЛАВИСТА У ВУКОВЕ ДАНЕ

Традиционално је Међународни славистички центар (МСЦ) при Филолошком факултету у Београду организовао, ове године 49. пут, Међународни научни састанак слависта у Вукове дане од 12. до 16. септембра. Пажљиво постављене теме, по избору Савета МСЦ-а, окупиле су проучаваоце српског језика и књижевности из земље и иностранства око три актуелне тематске окоснице: *Разговорни језик и српски књижевни/стандардни језик*, *Лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској прози и Савина Српска архиепископија (1219–2019) – осам векова развоја српске писмености и духовности*. На скупу је поднето 83 реферата, који су изазвали позитивне реакције присутних колега и подстицајне разговоре на задате теме.

Пленарна седница, којом је, вредно је помена, председавао наш данас најистакнутији медијевиста филолог проф. др Ђорђе Трифуновић, била је у знаку јубилеја осам векова аутокефалности Српске правоолсавне цркве, те су радови посвећени њеном утемељивачу Светом Сави и развоју српске духовности, књижевности и писмености у духу светосавља и православља. Излагања су поднели: Лидија Гаврјушина (Москва): *Свети Сава као „законоположник” у делима Доментијана и Теодосија*, Изабела Лис Вјелгош (Познањ): *У знаку Пећке патријаршије. Неколико речи о старој српској култури* и Виктор Савић (Београд): *Како до Савина речника?*

Овом тематском кругу посвећени су радови следећих проучавалаца језика и књижевности у више сесија: Маја Анђелковић (Крагујевац): Студенички типик – *монашко-књижевни проговор Светог Саве*, Радмило Маројевић (Београд): *Од Његоша до Вука и од Вука до Његоша (Версификација српске поезије са аспекта ортографије и ортоепије)*, Јелица Стојановић (Никшић): *Светосавско наслеђе у Црној Гори и однос према њему данас*; Синиша Јелушић (Цетиње): *Светосавска традиција у Црној Гори – исихазам*; Славица Васиљевић Илић (Бања Лука): *Свети Сава у старим рукописним и штампаним књигама епархијске библиотеке у Пакрацу*, Јеленка Пандуревић (Бања Лука): *Свети Сава у усменопоетским записима из Босне и Херцеговине*, Валентина Питулић (Косовска Митровица): *Каталог манастира у народним умотворинама са Косова и Метохије*, Зорица Витић (Београд): *Српскословенски преписи Житија св. Петра Атонског*, Бранко Златковић (Београд): *Београдски митрополит Леонтије и његов намесник Мелентије Стефановић – у усменој традицији и историји*, Саша Кнежевић (Источно Сарајево – Пале): *Војводство Светог Саве у пјесмама Милована Војичића*, Милунка Митић (Ниш): *Похвала Светом Симеону и Светом Сави од Теодосија – поводом осамстогодишњице аутокефалности Српске цркве*, Јован Пејчић (Београд): *Молитва и историја – од Светог Саве до XXI века*, Оливера Радуловић (Нови Сад): *Божанствена лествица Светог Јована Лествичника у тумачењима Владете Јеротића*, Миливоје Млађеновић (Сомбор): *Обележја драмског у Житију Светог Симеона Светог Саве*, Малгожата Филипек (Вроцлав): *Јунак и његово време у роману Драгана Дамјановића Сава. Свети пастир Небеске Србије*, Светлана Шеатовић (Београд): *Савин траг у поезији Васка Попе*, Марко Радуловић (Београд): *Лик Светог Саве у поезији Васка Попе, Миодрага Павловића и Љубомира Симића*, Ливија Екмечић (Стразбур): *Слика Запада у роману Травничка хроника*.

Језичким темама, пре свега, особеностима разговорног језик, његовим упливима у стандард, вези са наством, стилистичкој улози у књижевним делима, односу са жаргоном итд. бавили су се следећи референти: Душка Кликовац (Београд): *О употреби заменичког прилога ту у савременом српском разговорном језику*, Весна Половина (Београд): *Комбиновање партикула у разговору*, Милош Ковачевић (Београд): *О тмезичкој пермутацији енклитике „ли” у разговорном језику*, Димка Савова (Софија): *Синтаксичке конструкције ‘глагол + ми се’ с импулсивним значењем у разговорном српском језику*, Веран Станојевић (Београд): *Неки аспекти употребе лексеме један у разговорном језику и француски преводни еквиваленти*, Ана Јањушевић Оливери (Косовска Митровица): *Функционалност партикула у разговорном дискурсу*, Галина Тјапко (Москва): *(Књижевно)језички идиоми у настави српског језика као страног*, Љиљана Бањанин (Торино): *Разговорни језик у усвајању српског као страног језика*, Јасмина Московљевић Поповић (Београд): *Културне специфичности говора*

упућеног деци, Ксенија Кончаревић (Београд): *Српска и руска комуникациона култура у школској сфери (у световним и црквеним просветним установама)*, Бојана Милосављевић (Београд): *Комуникативне јединице са илокуцијом пружања психолошке подршке саговорнику – прилог изучавању интенције слагања*, Вељко Брборић (Београд): *Неке правописне одлике омладинског жаргона*, као и у језику младих и колоквијалном језику, Горан Зељић (Београд): *Комбиновање верзалних скраћеница и нескраћених речи у разговорном језику*, Росица Стефчева (Софија): *Метатекстуални маркери у служби „мониторинга”, продуцирања и интерпретације дискурса*, Радоје Симић и Јелена Јовановић Симић (Београд): *Стандардност и варијација књижевног језика*, Миодраг Јовановић (Никшић): *Особине разговорног стила у збирци анегдота* Учини му ђеф поса’ му не сврши *Радосава Цица Поповића*, Драгана Вељковић Станковић (Београд): *Мимичко-гестовна потпора дијалога у приповеткама Лазе К. Лазаревића*, Милка Николић (Крагујевац): *Утицај разговорног језика на текстове популарне науке*, Илијана Чутура (Јагодина): *Присуство и карактеристике разговорног стила у необјављеном рукопису* Књига сећања, Ненад Крцић (Београд): *Разговорни језик и неформални стил у полемичком дискурсу: од научне полемике до „уличне” свађе*, Ирина Иванова (Москва): *Елементи разговорног језика у „Лексикону YU митологије”*, Гордана Драгин (Нови Сад): *Употребна вредност прозодијске нормe код студената у Новом Саду*, Олга Сабо (Београд): *Корпус српског разговорног језика, корпус који недостаје*, Милан Ајдановић (Нови Сад): *О творбеним моделима именица за означавање особа у језику младих*, Слободан Новокмет (Београд): *Зоолошке лексеме у функцији номинације човека према друштвеној улози у жаргону српског језика*, Наташа Киш (Нови Сад): *Стандардни језик и језичка култура из угла средњошколца*, Дијана Црњак (Бања Лука): *О склопу реченице у језику Твитера*, Мирјана Илић (Ниш): *Особености разговорног језика у оквиру писане комуникације на Инстаграму*, Тања Милосављевић (Ниш): *Творбено-семантичке и лингвокултурне карактеристике жаргонске лексике југоисточне Србије*.

Дијакхрони поглед на разговорни језик донели су следећи реферати: Александар Милановић (Београд): *Писана форма разговорног језика у 18–19. веку: питање жанра*, Ирена Цветковић Теофиловић (Ниш): *Језик јеромонаха Александра – пример диглосије у нишкој средини у првој половини XVIII века*, Ненад Ивановић (Београд): *Лексикографски рад Милана Кујунџића (1842–1893) у светлу његовог приступа лексичком систему*, Томислав Матић (Београд): *Елементи разговорног стила у драмама Јоакима Вујића*, Драга Бојовић (Никшић): *Фразеологија разговорног језика: дијалекатски и регионални аспект*, Катарина Беговић (Београд): *Придев жив као интензификатор у српском фразеолошком корпусу*, Биљана Ристић (Београд): *Разговорни језик у приватној преписци Светислава Вуловића и Кузмана Цветковића средином XIX века*.

Други тематски блок, посвећен лексикографско-енциклопедијској парадигми у српској прози такође је у неколико секција окупио већи број учесника, чија саопштења носе следеће наслове: Бојан Јовић (Београд): *Речник технологије као књижевни текст*, Снежана Башчаревић (Лепосавић): *Стварносна основа Кишове* Енциклопедије мртвих, Предраг Петровић (Београд): *Средњовековна духовност као упориште постмодерног енциклопедизма*, Горан Радоњић (Никшић): *Данило Киш и енциклопедија као идеални текст*, Игор Перишић (Београд): *Гробница за Бориса Давидовича Данила Киша као енциклопедија идеологија смрти*, Персида Лазаревић ди Ђакомо (Пескара): *Енциклопедијски модалитет Пекићеве затворске нарације*, Тања Ракић (Београд): *Енциклопедичност у делима Робање и рибарско приговарање Петра Хекторовића и Људи говоре Растка Петровића*, Марко Аврамовић (Београд): *Енциклопедичност романа Киша и хартија Владимира Тасића*, Оксана Микитенко (Кијев): *На почетку афирмације националне традиције: Српски рјечник (1818) Вука Караџића и Краткий малороссийский словарь (1818) О. Павловског*, Снежана Самарџија (Београд): *Расла јела на равну Косову. Косовски бој у Вуковим Рјечнику*, Душан Живковић (Крагујевац): *Утицај херметизма на енциклопедијску парадигму Хазарског речника*, Кристијан Олах (Београд): *Које је вере Хазарски речник? (духовност форме Павићевог романа)*, Милица Мустут (Београд): *Између историје и метафизике. Лексикографска форма и културно памћење у Павићевом Хазарском речнику*, Ксенија Вранеш (Београд): *Енциклопедијска парадигма у Школицама Хулија Кортасара и Хазарском речнику Милорада Павића*, Роберт Ходел (Хамбург): *Гаталица – Хегевалд: Лексикографско-енциклопедијска књижевност као израз духа времена?*, Весна Цидилко (Берлин): *Проза Горана Петровића и лексикографско-енциклопедијска парадигма у српској књижевности*, Јасмина Ахметагић (Лепосавић): *Енциклопедијска форма и параноидна спистемологија у роману Светислава Басаре*, Мина Ђурић (Београд): *Каталогенеза књига у постмодерној прози*, Снежана Божић (Ниш): *Читалац и/или аутор одисејада кроз мрежу референци*, Слађана Илић (Београд): *Лексикографско-енциклопедијске одлике прозе Радована Белог Марковића*, Милош Јоцић (Нови Сад): *(Анти)енциклопедизам у стваралаштву Саве Дамјанова*, Ана Стишовић Миловановић (Лепосавић): *Енциклопедијска парадигма у роману Доктора Валентина Трубара и сестре му Симонете повест чудесних догађаја у Србији Милисаве Савића*.

Завршна пленарна седница одржана је у Културно-образовном центру „Вук Караџић” у Тршићу 14. септембра после представљања књиге иностраног члана САНУ Габријеле Шуберт *О српској књижевности и култури*. Рефератима су заокружени тематски циклуси овогodiшњег научног састанка, а референти били су: Габријела Шуберт (Јена): *Проклета авлија Иве Андрића као енциклопедија човекове егзистенцијалне патње*, Роберт Боњковски (Катовице):

Фонетске скраћенице у српском и пољском фамилијарном језику. Сличности и разлике, Бошко Сувајцић (Београд): *Свети Сава између књижевности и предања* и Бранко Вранеш (Београд): *Непозната словенска песма из XVII века о Хазарима*.

Ове године је у виду округлог стола била обрађена још једна актуелна тема: *Употреба ћирилице у јавном простору (службена и јавна употреба ћирилице)* 12. септембра. Разговор се одвијао у присуству представника Министарства културе и информисања, а акценат је био да се чују искуства страних слависта како је ово питање решено у њиховим земљама и да се стекне увид у то могу ли се неки модели применити на наш простор. Уводничар и модератор био је проф. др Милош Ковачевић, а учесници Галина Тјапко из Русије, Димка Савова из Бугарске, Олга Новак из Украјине и Светлана Гољак из Белорусије.

Резултате плодотворног рада и континуираног труда организатора и учесника очекујемо у чувеним зборницима МСЦ-а наредне године.

Марина Љ. Спасојевић